

Over dit boek

Dit is een digitale kopie van een boek dat al generaties lang op bibliotheekplanken heeft gestaan, maar nu zorgvuldig is gescand door Google. Dat doen we omdat we alle boeken ter wereld online beschikbaar willen maken.

Dit boek is zo oud dat het auteursrecht erop is verlopen, zodat het boek nu deel uitmaakt van het publieke domein. Een boek dat tot het publieke domein behoort, is een boek dat nooit onder het auteursrecht is gevallen, of waarvan de wettelijke auteursrechttermijn is verlopen. Het kan per land verschillen of een boek tot het publieke domein behoort. Boeken in het publieke domein zijn een stem uit het verleden. Ze vormen een bron van geschiedenis, cultuur en kennis die anders moeilijk te verkrijgen zou zijn.

Aantekeningen, opmerkingen en andere kanttekeningen die in het origineel stonden, worden weergegeven in dit bestand, als herinnering aan de lange reis die het boek heeft gemaakt van uitgever naar bibliotheek, en uiteindelijk naar u.

Richtlijnen voor gebruik

Google werkt samen met bibliotheken om materiaal uit het publieke domein te digitaliseren, zodat het voor iedereen beschikbaar wordt. Boeken uit het publieke domein behoren toe aan het publiek; wij bewaren ze alleen. Dit is echter een kostbaar proces. Om deze dienst te kunnen blijven leveren, hebben we maatregelen genomen om misbruik door commerciële partijen te voorkomen, zoals het plaatsen van technische beperkingen op automatisch zoeken.

Verder vragen we u het volgende:

- + *Gebruik de bestanden alleen voor niet-commerciële doeleinden* We hebben Zoeken naar boeken met Google ontworpen voor gebruik door individuen. We vragen u deze bestanden alleen te gebruiken voor persoonlijk en niet-commerciële doeleinden.
- + *Voer geen geautomatiseerde zoekopdrachten uit* Stuur geen geautomatiseerde zoekopdrachten naar het systeem van Google. Als u onderzoek doet naar computervertalingen, optische tekenherkenning of andere wetenschapsgebieden waarbij u toegang nodig heeft tot grote hoeveelheden tekst, kunt u contact met ons opnemen. We raden u aan hiervoor materiaal uit het publieke domein te gebruiken, en kunnen u misschien hiermee van dienst zijn.
- + *Laat de eigendomsverklaring staan* Het “watermerk” van Google dat u onder aan elk bestand ziet, dient om mensen informatie over het project te geven, en ze te helpen extra materiaal te vinden met Zoeken naar boeken met Google. Verwijder dit watermerk niet.
- + *Houd u aan de wet* Wat u ook doet, houd er rekening mee dat u er zelf verantwoordelijk voor bent dat alles wat u doet legaal is. U kunt er niet van uitgaan dat wanneer een werk beschikbaar lijkt te zijn voor het publieke domein in de Verenigde Staten, het ook publiek domein is voor gebruikers in andere landen. Of er nog auteursrecht op een boek rust, verschilt per land. We kunnen u niet vertellen wat u in uw geval met een bepaald boek mag doen. Neem niet zomaar aan dat u een boek overal ter wereld op allerlei manieren kunt gebruiken, wanneer het eenmaal in Zoeken naar boeken met Google staat. De wettelijke aansprakelijkheid voor auteursrechten is behoorlijk streng.

Informatie over Zoeken naar boeken met Google

Het doel van Google is om alle informatie wereldwijd toegankelijk en bruikbaar te maken. Zoeken naar boeken met Google helpt lezers boeken uit allerlei landen te ontdekken, en helpt auteurs en uitgevers om een nieuw leespubliek te bereiken. U kunt de volledige tekst van dit boek doorzoeken op het web via <http://books.google.com>

PAMFLET

20655

PROGRAMMA.

VERSLAG VAN GEKOMMITTEERDEN, BE-
SLUITEN EN PROVISIONEELE WET-
TEN VAN DE SOCIETIJT VAN

WAPENHANDEL,

OPGERICHT BINNEN

LEYDEN.

Ten Spreuke voerende:

VOOR VRIJHEIDSLIEFDE VEREENIGD

1728

I n.

2055

THE NEW YORK

LIBRARY OF THE
NEW YORK PUBLIC LIBRARY
ASTOR LENOX TILDEN FOUNDATION
1900

NEW YORK

OPPOSITE THE RAILROAD

NEW YORK

NEW YORK

NEW YORK

PROGRAMMA.

VERSLAG VAN GEKOMMITTEERDEN, BESLUITEN EN PROVISIONEELE WETTEN VAN DE SOCIETIJT VAN

WAPENHANDEL,

OPGERICHT BINNEN

LEYDEN,

Ten Spreuke voerende:

DOOR VRIJHEIDSLIEFDE VEREENIGD.

Nae het aflopen der Exercitiën deden de Heeren *Mr. C. P. Chastelein*, *Mr. M. G. D. Heldewier*, en *P. Vrede*, als Gecommitteerden tot het inleveren der Requesten, het navolgend Verslag.

ZEER WAERDIGE MEDELEDEN ONZER
WAPENOEFFENING!

Toen wij U verslag deden van den uitslag van ons gezamenlijk verzoek, om een Vrij-Corps te mogen oprichten; en de Provisioneele Resolutie op het zelve, bij hun Ed. Groot Achtb., Die van den Gerechten, op den 22 May laestleden genomen, waerbij aan onze Societijd onder anderen werd veroorloofd zich in den Wapenhandel te mogen oefenen, zagen wij ons verder uwentwege gelast, om te trachten die zaak tot eene snelle afkomst te brengen.

Van deezen nieuwen last hebben wij ons zedert met alle vlijt gekweeten. En om zulks met de meeste hoop van succes te doen, hebben wij aenvangelijk getracht den grond der onstaene verwijderingen te vernietigen; en ten dien einde den Edele Manh. Krijgsraad aanbiedingen laeten doen, welke zoo 'er anderszints slechts eenige geneigdheid tot vereeniging, en daer door tot herstelling der goede harmonie in onze Vaderstad, hadde plaets gehad, nimmer zouden zijn afgewezen. Aanbiedingen, niets minder behelzende, dan dat wij (met voorbehouden is echter van uwe goedkeuring) ons *in Corps* zouden incorporeeren met het Lichaem der Edele Manhafte Schutterij, door onze Socijtit te onderwerpen aan de orders van den Heer Collonel, in der tijd, ofte van den genen, die over de geheele Schutterij zoude bevel voeren: En op welke hoofdvoorwaarde wij verzogten in nadere onderhandeling te koomen, om die overige ondergeschikte punten gezamentlijk te beraemen, welke alle verwarring, en gelegenheid tot verschillen, zouden afsnijden.

Dan de omstandigheden hebben in onze Vaderstad eenen zodanigen onnatuurlijken loop genomen, dat het heilzaamste zelfs, wat wij meenden voor de gemeene rust, en de belangen van Vrijheid, Stad en Vaderland te moeten voordragen, goenen ingang scheen te kunnen vinden. Zo dat wij thans ons gedrongen zien U te moeten verklaeren, dat alle onze pogingen, om te voldoen aan uwe jongste begeerte, tot dus verre zonder vrugt geweest zijn.

Hoe zeer nu deeze verklaring ons grieven moge, om het wezenlijke nut, dat aan het welgelukken derzelve verbonden was, het moet ten minsten U en ons tot een bijzonder genoeg verstrekken, zulke edelmoedige voorstellen gedaen te hebben, die buiten twiffel de goedkeuring verwerven zullen van alle onpartijdigen onder onze Stad en Landgenoten; terwijl de mislukking derzelve ons ten onregten zoude doen twiffelen, of de tijd, die gewoon is te zegepraelen, over alle verkeerdheid, zal ook in het einde onze regtmatige wenschen vervullen.

Jac zoo deeze aenmerking immer de verwagting was van

van elk doorzichtigen. Zoo de zuiverheid onzer beginzelen, het nut dat wij bedoelen, en de onbetwistbaere noodzaakelijkheid van het aenwezen eener Societijt als de onze, binnen Leydens muuren — in deszelfs tegenwoordige situatie — volgens alle gezonde uitzichten in het einde eens moesten boven drijven; en geheel uitwischen al dien laster, haet, en afguns, waer aen wij ons hebben zien bloed gesteld, door den invloed eener verdervende hand, die hier haere openbaere voorstanders heeft, of medehelpers aentreft, die zij, zonder dat zij het vermoeden verschalkt heeft, en ondanks veeler neigingen, haere onzalige belangen ziet behartigen — zoo kunnen en mogen wij U vleien, dat 'er meer en meer grond komt om te hoopen, dat dit tijdstip met verhaefte schreden annadert.

Niet alleen hebben wij in onze Persoonen, en buiten twiifel ook elk uwer, veelvuldige blijken ondervonden, dat de cordaetsten, de vrijheidminnenden onder onze waerdige Stadgenooten, ons meer en meer beginnen regt te doen, en te herkomen van hunne afkeerigheid tegen het bestaan van onze Societijt, waerin zij zien voorbedagtelijk te zijn misleid geworden: zoo dat wij zeggen mogen, dat de haet, welke nog tegen onze Societijt plaats heeft, *alleen* berust, bij dien veragten hoop van kwalijk gezinden, wier haet ons eene eer is, en wier lof of goedspraek wij nimmer tot eenigen prijs moeten begeeren. — Terwijl zoo 'er buiten deezzen nog eenige mogten gevonden worden, die ons tot heden hunne volmondige goedkeuring niet geeven konden, zulks alleen zal plaats hebben, bij eenige welmeenenden, maer min doorzichtigen — die wij, althans wij mogen dit met grond hoopen, door de aenhoudendheid van ons rustig gedrag eerlang zullen overtuigen, en mede tot goedspraek onzer daeden en oogmerken overhaelen.

Maer ten andren moet het ons niet weinig vergenoeging verschaffen, en ons vertrouwen in dit opzicht doen aanwakkeren, daer onze brave Burgervadren, de geheele Groot Achtb. groote Vroedschap deezzer Stad, zich tot een onderzoek hebbende verleedigd, van de *verandwoording des Ed. Manhafte Krijgsraeds*, wegens

het voorgevallene bij ons verzoek tot het oprichten van een Vrij-Corps, dat wij zien, dat in oerzelver beredeneerde Resolutie, het gevolg van dit onderzoek, geen woord gevonden word, het welk ons zoude konnen doen vreezen, met ons gedrag, derzelver ongenoegen en afkeuring te hebben verworven.

Iet, het welk niet nalaet ons eene aengenaeme bevinding te zijn, hoe zeer zulks ook bij-ons moge verwacht weezen, aengezien de overtuiging die wij hebben, van bij dat verzoek en in den loop van het zelve, niet anders gehandeld te hebben, dan zoo als het betaemd en de pligt is, van rustige Burgers, die eerbied hebben voor hunne wettige Regeerders, en die hun Vaderland en vaek besprongen Vrijheid tederlijk beminnen. Terwijl deeze bevinding voorzeker, ons, bij onze brave Medeburgers, niet weinig ten goede zal mede werken, en de goedspraek derzelven, en hunne achting voor onze Societijt, en edele oeffeningen, doen toeneemen.

In weerwil van alle deeze gunstige omstandigheden echter, zoude het onzes bedunkens zeer ontijdig zijn, in dit netelig ogenblik, onze brave Burgervaders met onze verzoeken lastig te vallen, om hunne deliberatien te willen verhaesten op het sujet van onze Societijt.

Wij moeten ons zelve altijd gelijk blijven. En onze agtingwaardige Overheden en brave Medeburgers moeten ten allen tijde ons blijven het regt doen, dat wij ons gedragen als Ingezetenen, die de bescheidenheid nooit uit het oog verliezen, en de goede orde beminnen.

En zeker; volgens de Vrijheid die wij natuurlijk hebben als Ingezetenen van eenen Vrijen Burgerstaat; en welke voor ons noch nader bekrachtigd is, door een openbaer verlot van onze Wettige Regeering, om naemenlijk ons te inogen oeffenen in den Wapenhandel; konnen wij, tot dit oogmerk, veréénigd in eene Societijt, reeds zeer veel nut toebrengen aen onze Vaderstad.

Dat wij ons toeleggen, om onder ons den Wapenhandel tot de meeste volkomenheid te brengen! zoo zal onze geheele Stads Schutterij een volstrekt voordeel trekken van onze Wapenoeffening. Onze Societijt zal daertoe even als in het Nabuurig Utrecht, de lust

lust doen levendig blijven, en elk Schutter, die medelid is, of in het vervolg worden zal, van onze Sociëit, zal 'er beter door geoëffend raeken.

Dat ons voorbeeld gevolgd worde, door elk eerlijk Man, die zijn Vrijheid en Vaderland lief heeft! dat hij, dat elk, genoegzaam zonder uitzondering, zich bekwaem maeke in den Wapenhandel, niet slechts door het kennen van het Manuael, maer bijzonder der Massen met Gelederen, waertoe onvermijdelijk eene verëeniging van Persoonen noodzaakelijk is!

Zoo zullen onze Wettige Regeerders, wanneer eens de nood mogt aen den man koomen, onder hunne Ingezetenen, geene zodanigen vinden, die in weerwil hunner goede geneigdheid, echter, in het oogenblik van gevaer, om hunne onbekwaamheid, en de daeruit voortvloeiende verwarring, zullen moeten worden heen gezonden. Maer integendeel zal elk kunnen deel verwerven, aen den nimmer stervenden roem onzer brave Voorvaderen, die met gesloten Gelederen, van binnen de miltzucht konden beteugelen, en ter zelfder tijd eenen krijgskundigen en magtigen Vijand van Stads Wallen afweeren. Door welke heldendaeden zij ons het genot onzer dierbaere Vrijheid verwierven, welke onbevlekt aen onze nakomelingen natelaeten en te verzekeren, onze nagedagtenis dezelfde dankbaere hoogachting der volgende geslagten zal doen aenkleven, als wij gevoelen, bij het herdenken aen onze deugdzaeine Voorvaderen.

Dat wij dan, waardige Medeleden! voortvaeren; met den zelfden ijver als ons tot heden bezielt heeft! Dat wij onvermoeid trachten, om den Wapenhandel onder ons tot volmaektheid te brengen! En inmiddels zodanige inwendige schikkingen beraemen, als dienen kunnen om onze Sociëit luister bij te zetten; alles tot bereiking van onze eerste en hoofdbedoeling, DE ALGEMEENHEID EN DEN BLOEI VAN DEN BURGER WAPENHANDEL!

(Was geteekend)

C. P. CHASTELEIN.

M. G. D. HELDEWIER.

P. VREEDE.

De Heeren Gecommitteerden voor hun Verslag bedankt zijnde, werd in beraad genomen, om hangende de verdere deliberationen van Hun Ed. Groot Achtbaeren, over ons verzoek om een Vrij- Corps op te richten, intusschen eenige schikkingen te maeken, overéenkommende met den aert van onze tegenwoordige situatie, als mede eenige Wetten provisioneel vaststellen; en werd dien volgende besloten, vooreerst, om een Titul en Spreuk voor de Societijt te bepaelen, en daer toe dezzen verkoren: *Societijt van Wapenhandel, opgericht binnen Leyden, ten Spreuke voerende: door Vrijheidsliefde verenigd.*

Vervolgens in aenmerking genomen zijnde, dat in weérwil van elks erkende verplichting om zich tot den Wapenhandel te bekwaemen, echter eenigen gevonden worden, wier gelegenheid zulks om verscheide oorzaken niet toelaet, en die des niettegenstaende graag verlangen, om op eene Edelmoedige wijze, het hunne toetebrengen, om ten minste deeze alzints nuttige en heilzaame verrichting te helpen bevorderen en kragtadig te ondersteunen, zo is besloten om zodanigen de geschikte gelegenheid aen de hand te geeven, ter voldoening hunner Vaderland en Vrijheidlievende oogmerken en beginzelen, door hun het Lidmaetschap der Societijt openstellen; en de zulken als Leden aenteneemen, onder den Titul van *Honoraire Leden.*

Men besloot wijders om het Verslag van Gecommitteerden, en de genomen besluiten, als met elkander voegzaam één geheel uitmaekende, door openbaeren druk algemeen bekend te maeken; en elk het zij als *Exerceerend*, het zij als *Honorair Lid* uittenodigen om met de Societijt mede te werken ter bevordering van den algemeenen Burger Wapenhandel, naer dat elks bijzondere omstandigheden zulks zullen veroorloven; zijne overtuiging nopens het nut derzelven medebrengen, of zijne cordaetheit, om zich met ons als openbaere Voorstanders derzelven te vertoonen, zal toelaten. En werden eindelijk de navolgende Provisionele Wetten vast gesteld, en besloten dezelve met het bovenstaende in druk uitgeeven, tot elks nader bericht!

P R O.

PROVISIONEELE WETTEN.

VOOR DE EXERCEERENDE LEDEN.

Art. 1.

Elk, onteeven van wat staet of beroep, hij zij Schut-
ter of niet, mits van een behoorlijk gedrag zal kunnen Lid
worden van deeze Societijt; Edoch zal hij te vooren, bij
de commissie van Officiëren, aen welken de directie der
Societijt is opgedragen, moeten worden voorgesteld, en
zijn goedgekeurd.

2.

Een Exerceerend Lid zal tot goedmaeking der kosten
aen de Cassa betaalen wekelijks 3 stuivers, doch Onder-
Officier zijnde 6 stuivers, en Officier zijnde 9 stuivers.

3.

Uit deeze Cassa zullen allen gewoone uitgaven; het
Kruid bij de vuuringen, en wat dies meer zij, moeten be-
taeld worden; zonder verder bezwaer der Leden.

4.

Elk zal eene volle Wapenrusting van de Societijt beko-
men, en daer voor aen den Thesaurier betalen, den in
Koops prijs. 't Zal echter vrijstaen voor die geen, die
zulks zullen verkiezen, om dezelve te voldoen bij wekelijks-
sche Contributie van 3 stuivers. En zal deeze Contribu-
tie aenhouden 3 agtereenvolgende Jaeren, waer nae zij
alleen zullen verplicht zijn, tot de gewoone Contributie in
Art. 2. gemeld.

A 5

5.

Iemand 3 agtereéenvolgende Jaeren Lid geweest zijnde der Societijt, en daer nae verkiezende dezelve te verlaeten, zal vermogen, zijn Wapenrusting aan de Societijt weder te geeven, en voor dezelve, uit de Casfa te rug ontvangen si 19 0 10 3 4-4; wetverstaende, dat zij gesef zij; anders nae afstrek van zoo veel als de herstelling der defecten zal belopen.

I. 3. A

De gewoone Exerctietijd van de Societijt zal in deelen voege bepaeld zijn:

Gedurende de Maenden April, Maij, Junij, Julij, Augustus en September, alle 8 dagen eens, des donderdags namiddags ten 5 uuren, op zodanige plaets als men onderling zal bepaelen.

Gedurende de overige Maenden zal men eens ter Maend, en wel de laetste Donderdag in ieder Maend eene algemeene Exerctie houden.

Bij iedere bijéénkomst tot Exerctie, zal men beginnen met een Wapenschouw, en zullen de defecten aan eenige Wapenrusting bevonden, vóór rekening van den houder daedelijk hersteld worden.

Ieder der Exerceerende Leden zal op de bepaelde plaets en tijd zich bij de Societijt moeten laeten vinden, behoorlijk in de vastgestelde Wapenrusting; en gedurende de Exerctien stiptelijk het Comando respectteeren, met vermijding van alles, wat de goede orde en eensgezindheid zoude kunnen verbreeken. Buiten Comando zijnde, zal er een volkomen gelijkheid plaets hebben tuschen alle de Leden.

Alle de Leden zullen verkiesbaar zijn tot Officieren en

en Onder-Officieren; en zal deeze verkiezing geschieden met besloten briefjes, bij meerderheid van stemmen, door alle de aanwezende Leden,

21
10.

De Officieren bij eene Compagnie zullen zijn vier: te weten: één Capitein, één Capitein Luitenant, één Luitenant en één Vaendrig. En vier Onder-Officieren, te weten: twee Serganten en twee Corporaels.

Alle deezen zullen voor den tijd van twee agtereenvolgende Jaeren verkozen worden, en daer nae tot den rang van Schutter wederkeeren, ten zij, zij op nieuw, in voege als in Art. 9, is bepaald, mogten verkozen worden.

11.

De directie der Societijt zal berusten bij de daer toe Gecommitteerde Officieren en Onder-Officieren. En zal deeze Commissie eens ter week, gedurende de Maenden April tot September ingesloten, moeten vergaderen, op een vast uur en plaats, om de belangen der Societijt te behartigen.

12.

Elk Lid zal toegang hebben tot deeze Vergadering, om er alle zodanige voorstellen te doen, als hij, zoo voor zich zelve, als ten nutte der Societijt zal vermeenen te behooren.

13.

Eén der Leden zal tot Secretaris, en één ander tot Thesaurier verkozen worden. Zij zullen beiden Zitting en Stem hebben in de Commissie van directie.

14.

Eéns in het Jaer, en wel in de Maend October zal de staet der Casu van de Societijt door den Thesaurier, aan allen den Leden worden opengelegd.

De balance goedgekeurd wordende zal door twee Onder-Offi-

Officieren , geene Gecommitteerden tot de directie zijnde , en door twee Leden geteekend worden.

15.

De directie zal vermogen op deezze rekening in uitgave te brengen de Kamerhuur door dezelve gebruikt wordende ; doch geene verteeringen hoe gematigd.

16.

Geene Wetten of Besluiten zullen eenen verbindenden kragt hebben , ten zij dezelve door alle aanwezende Leden , bij eene meerderheid van stemmen , zijn vastgesteld ,

17.

Men zal ter betere onderhouding der Wetten , etnige boeten , mede op gelijke wijze , vast stellen ; en van deezze niemand verschoond worden , dan uit hoofde van ziekte , of uit de Stad zijnde . Ook zullen die geenen onder de Leden , die Schutters zijn , van deezze boeten ontheven wezen , wanneer zij , ten tijde der verbeurte , als Schutters verpligte diensten doen .

18.

Alle reeds vastgestelde Wetten en Besluiten blijven in volle kragt , voor zoo verre zij door bovenstaende Artikels niet worden veranderd of vernietigd ; desgelijken ook de boeten .

VOOR DE HONORAIRE LEDEN.

Art. 1.

Lieden van een behoorlijk gedrag , van allerlije rang en jaeren , zullen tot het Honorair Lidmaetschap dezer Societijts bevoegd zijn . En zal , nae dat zij , hunne genigheid hier toe aan één der Heeren Officieren of On-

der Officiëren zullen hebben te kennen gegeven, aen hun door den Secretaris, de Naamlijst der Honoraire Leden, ter onderteekening worden ter hand gesteld.

2.

Zij zullen op quitantie van den Thefaurier betalen f 10 : 10 : —

3.

Niemand is echter verbonden langer dan één Jaer, zullende hij, nae het uiternde van het zelfde, en verkiezende voor het volgend Jaer Lid te blijven, den Naamlijst der Honoraire Leden weder onderteekenen, als in Art. 1. is gemeld, en als dan weder gehouden zijn tot de Contributie van f 10 : 10 : — in voege als in Art. 2. is bepaeld geworden.

4.

Het Jaer van de Societijt word gerekend, van het einde der eene Zomer-Exercitie, tot aen het einde der volgende; en dus van ulto. Septemb. tot ulto. Septemb.

5.

De Honoraire Leden zullen in de Vergaderingen der directie, het zij mondeling het zij in geschriften, alle zodanige voorstellen mogen doen, als zij ten meesten nutte der Societijt zullen oorbaer vinden.

6.

Zij zullen hij alle bijéénkomsten mogen tegenwoordig zijn; het zij dezelve gehouden worden, om te exerceren; ofte om eenige Wetten of Besluiten te maeken; ofte tot het doen der groote rekening; ofte om eenige andere reden, hoe genaemd. En in alle deeze bijéénkomsten stem hebben.

7.

Indien een Honorair Lid mogt verkiezen, een Wapenrusting te hebben van de Societijt, zal hem dezelve gegeven worden; en hij verplicht zijn daer voor aen den Taesaurier te betaalen den inkoopsprijs.

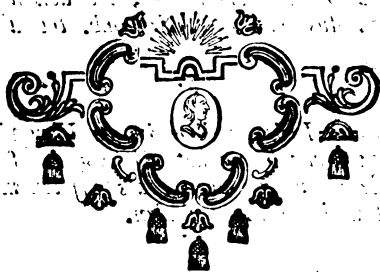
Ook zal het hem vrijstaen, daertoe lust hebbende, nu en dan, mede te exerceeren; mits genoegzaam bekwaem zijnde in den Wapenhandel, en zich volkomen onderwerpende aen alles, waer toe een Exerceerend Lid, gedurende de Exercitie, verplicht is.

In onze Vergadering den
11. December 1783.

Op last der Societijt.

PIETER VREEDE,

Secretaris.

T E L E Y D E N,
BY CORNELIS HEYLGERT.

1783.

.....
.....
.....
.....
.....

